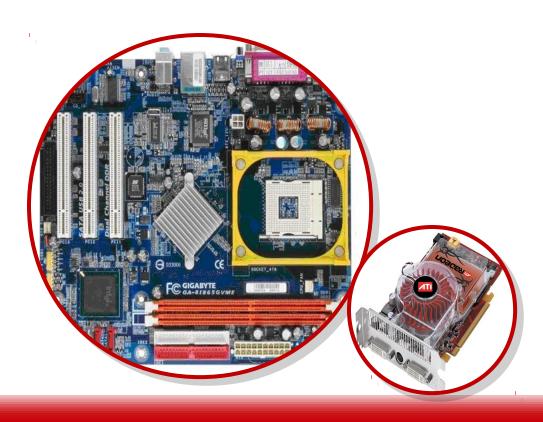

MÔN: PHẦN CỬNG MÁY TÍNH

LEANING BY DOING

BÀI 4: VI XỬ LÝ - ĐƠN VỊ XỬ LÝ TRUNG TÂM

- **♣** Tổng quan vi xử lý
- Cấu tạo, nguyên lý hoạt động
- 4 Đặc trưng của vi xử lý
- Công nghệ vi xử lý
- **♣ Chẩn đoán và xử lí sự cố**

MỤC TIÊU BÀI HỌC

- Hiểu biết cấu tạo và nguyên lý hoạt động của vi xử lý
- Giải thích các thông số kỹ thuật và công nghệ của vi xử lý
- 4 Phương pháp lắp đặt và giải pháp nâng cấp vi xử lý

TỔNG QUAN VỀ VI XỬ LÝ

CPU (Central Processing Unit) được gọi là microprocessor hay processor – là một đơn vị xử lý trung tâm, được xem như não bộ, một trong những phần tử cốt lõi nhất của máy vi tính.

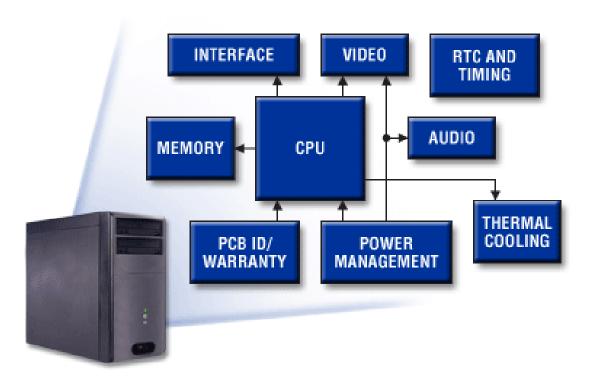
- ♣ CPU là một mạch tích hợp được tạo thành từ nhiều bóng bán dẫn (transistor).
- ♣ Chip vi xử lý đầu tiên là chip 4004 của hãng Intel (năm 1971).

Chức năng của vi xử lý

Chức năng cơ bản của máy tính là thực thi chương trình. Chương trình được thực thi gồm một dãy các chỉ thị được lưu trữ trong bộ nhớ. **Đơn vị xử lý trung tâm(CPU)** đảm nhận việc thực thi này. Quá trình thực thi chương trình gồm hai bước: CPU đọc chỉ thị từ bộ nhớ và thực thi chỉ thị đó. Việc thực thi chương trình là sự lặp đi lặp lại quá trình lấy chỉ thị và thực thi chỉ thị.

Phân loại vi xử lý

Phân loại theo mục đích sử dụng

- Dùng cho các máy tính di động (Laptop, PDA...): thiết kế nhỏ gọn, hoạt động ở mức điện áp và xung clock thấp.
- Dùng cho máy tính để bàn (Desktop Computer): thiết kế lớn, tốc độ xung clock cao, hệ thống tản nhiệt lớn.
- Dùng cho máy trạm và máy chủ (Workstation, Server): có yêu cầu kỹ thuật khắc khe do phải vận hành liên tục trong thời gian dài với cường độ lớn.

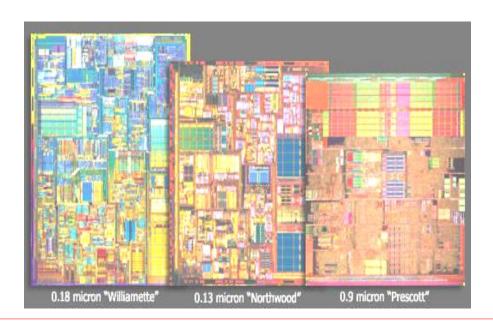

Phân loại vi xử lý

Phân loại theo kiến trúc thiết kế

- Netburst: Willamette, Northwood, Prescott, Presscott-2M, Smithfield, Cedar Mill, Presler
- P6M/Banias: Banias, Dothan, Dothan533, Yonah
- Core/Penryn: Conroe, Wolfdale, Kentsfield, Yorkfield
- Nehalem/ Westmere, Gesher
- Sandy Bridge

Phân loại vi xử lý

Phân loại theo công nghệ chế tạo

- Nhờ vào sự phát triển của khoa học kỹ thuật mà vi xử lý ngày càng được cải tiến và thu nhỏ kích thước.
- Ví dụ: công nghệ 130nm/ 90nm/ 65nm/ 45nm/ 32nm/ 22nm...

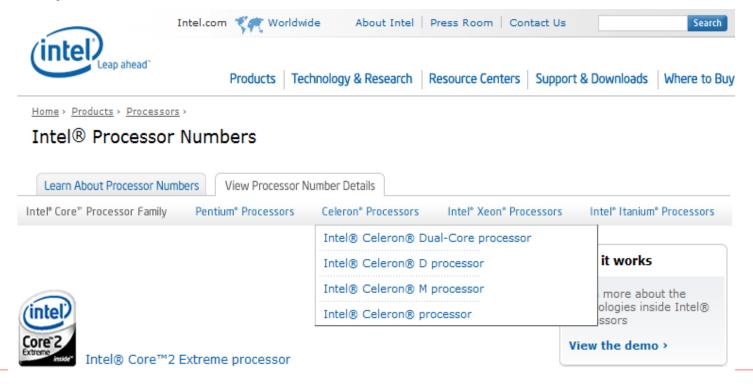
Các nhà sản xuất vi xử lý

4

Intel

(http://www.intel.com/pressroom/kits/quickreffam.htm)

- Dòng <u>Intel®</u> Core™, Intel® Pentium®, Intel® Celeron® dùng cho máy để bàn, Laptop và Notebook.
- Dòng <u>ntel®</u> Xeon™, <u>Intel®</u> Itanium™, dùng cho các máy chủ, máy trạm.

Vi xử lý của Intel

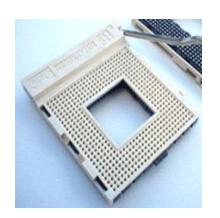

FAN vi xử lý của Intel

Các nhà sản xuất vi xử lý

- AMD (Advanced Micro Devices)
  - http://www.amd.com/usen/Processors/ProductInformation/0,,30_118,00.html
    - ◆ Dòng Phenom™, Athlon™, Sempron™ dùng cho máy để bàn.
    - ◆ Dòng Turion™ 64 X2 Dual-Core Mobile Technology, Athlon 64 X2, Mobile AMD Sempron dùng cho Laptop, Notebook.

Desktop Processors

Experience the phenomenal using the AMD Phenom 9000 Series processor. Get amazing speed with true quad-core performance.

AMD Athlon™

Award winning processors with exceptional performance to meet your digital demands.

AMD Sempron™

Redefine everyday computing with built-in security and solid performance.

Vì xử lý của AMD

FAN vi xử lý của AMD

Các nhà sản xuất vi xử lý

Một số nhà sản xuất khác

- ◆ Cyrix
- ◆ IDT
- ♠ Rise
- ◆ VIA
- ◆ Motorola...

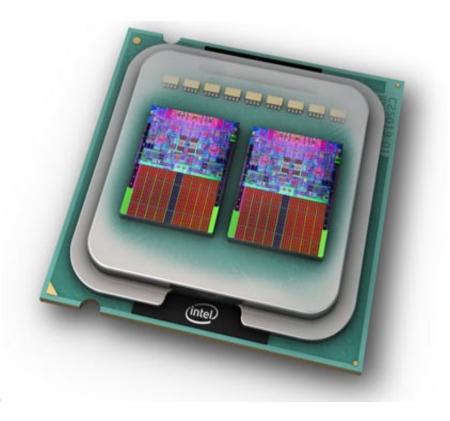

CẤU TẠO VI XỬ LÝ

Vi xử lý được cấu tạo từ nhiều thành phần với các chức năng chuyên biệt, phụ thuộc vào từng nhà sản xuất. Tuy mỗi vi xử lý có thiết kế riêng nhưng tất cả đều có cùng chung một nguyên lý hoạt động.

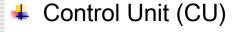

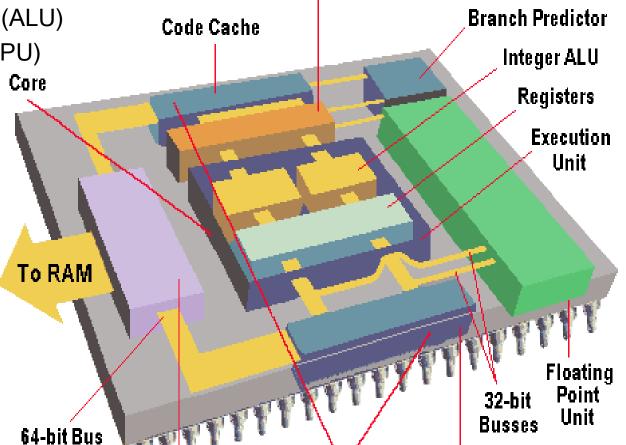

Cấu tạo của vi xử lý

Bus Interface

- Arithmetic Logic Unit (ALU)
- Floating Point Unit (FPU)
- Register
- Cache L1
- Cache L2
- Bộ giải mã
- ♣ IO BUS Unit

Level 1 Cache

Data

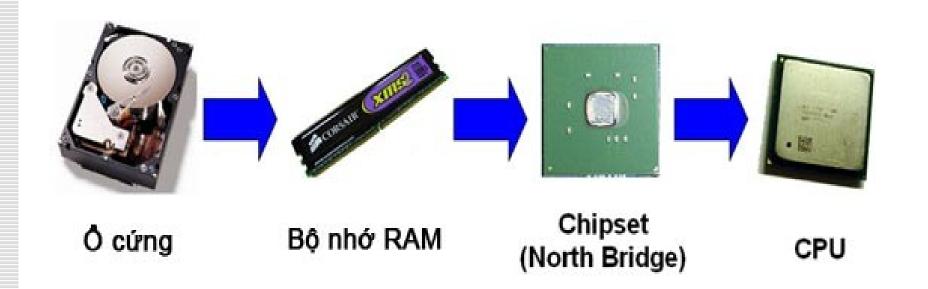
Cache

Instruction Decode and Prefetch Unit

Nguyên lý hoạt động

- Khi chạy một chương trình thì các chỉ lệnh của đó sẽ được nạp lên bộ nhớ RAM
- ♣ CPU sẽ đọc và làm theo các chỉ lệnh này một cách lần lượt
- Trong quá trình đọc và làm theo các chỉ lệnh, bộ giải mã sẽ giải mã các chỉ lệnh này thành các tín hiệu điều khiển

ĐẶC TRƯNG CỦA VI XỬ LÝ

Mỗi vi xử lý đều có những đặc trưng và các thông số kỹ thuật khác nhau. Tuy nhiên khi đề cập đến vi xử lý chúng ta thường quan tâm đến một số yếu tố sau đây:

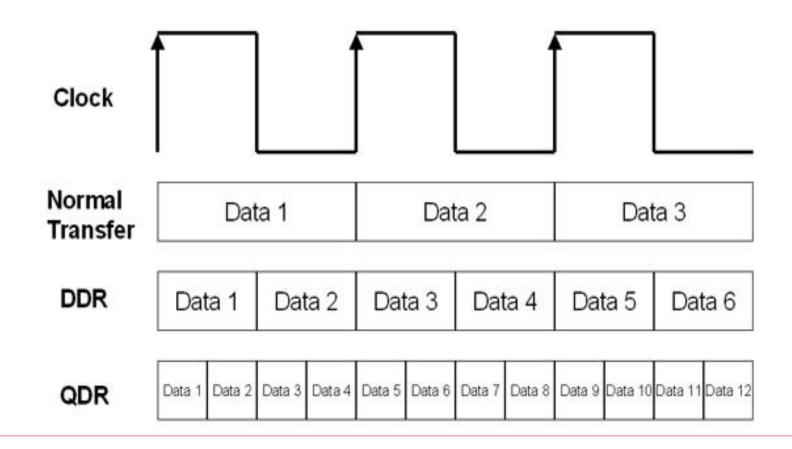
- 👢 Tốc độ làm việc
- BUS (FSB)
- Bộ nhớ đệm (Cache)
- Tập lệnh (Intructions Set)
- Độ rộng Bus
- Điện áp hoạt động
- Socket/ slot
- ~~4~~ ...

Processor Number∆	Cache	Clock Speed	Front Side Bus	Form Factor	Quad- core	Dual- core	Intel® VT±	Enhanced Intel SpeedStep® Technology	Intel® 64±	Execute Disable Bit ^o
45 nm										
QX9650	12MB L2		1333 MHz	Desktop	1		1	1	1	/
X9000	6MB L2	2.80 GHz	800 MHz	Mobile		1	1	✓	1	✓

Clock Frequency

- CPU quy định trong thời gian nhất định bao nhiều chu kì lệnh (bao nhiều xung nhịp clock) sẽ thực hiện một phép tính nào đó
- Clock được tạo từ một tinh thể thạch anh. Tần số xung clock được tính bằng Megahezt (MHz) hoặc Gigahezt (GHz).

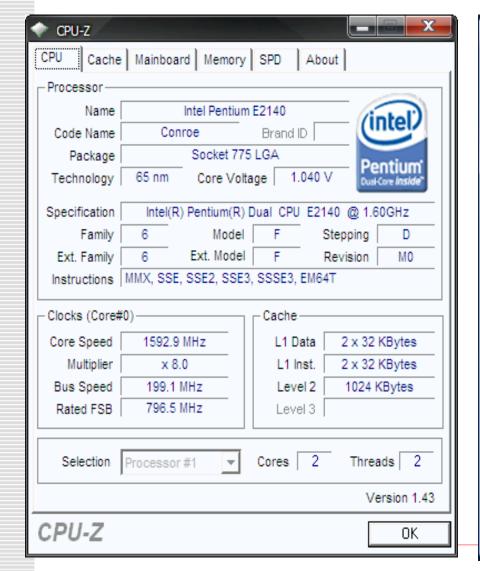

Clock Frequency & Transistors

ors
)
, I
)
00
•
~~
00
00
00
00
000
000
000
000
000
0,000
,

Kiểm tra các thông số kỹ thuật của CPU

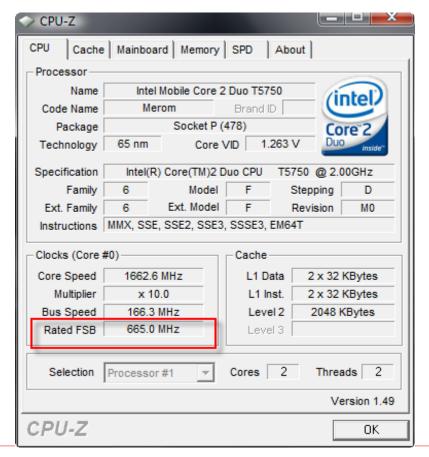
◇ CPU-Z								
CPU Cache Mainboard Memory SPD About								
- Processor	Processor							
Name	AN	AMD Athlon 64 X2 5000+						
Code Name	Bris	bane	Brand ID	4				
Package		Socket AM2	(940)		4 📗			
Technology	65 nm Core Volt		ige 1.50	04 V At	:hlon-X2			
Specification	AMD A	thlon/tm\ 64 \	(2 Dual Co.	ra Drocasso	5000±			
Family	F	Model	X2 Dual Core Proce B Steppi		2			
Ext. Family	F	Ext. Model	6B	Stepping Revision				
Instructions					64			
III CII COLIO	Instructions MMX (+), 3DNow! (+), SSE, SSE2, SSE3, x86-64							
Clocks (Core#	0)——		-Cache-					
Core Speed	3414.9	MHz	L1 Dat	a 2 x 64	KBytes			
Multiplier	x 17	7.0	L1 Ins	t. 2 x 64	KBytes			
Bus Speed	200.9	MHz	Level	2 2 x 512	2 KBytes			
HT Link	1004.4	MHz	Level	3				
Selection	Processor	#1 🔻	Cores	2 Thre	ads 2			
	Version 1.41							
				CPU-Z OK				
CPU-Z				Γ	ОК			

Tốc Độ BUS của CPU

Tốc độ ra vào giữa các chân CPU – thường được gọi là Bus tuyến trước – Front Side

Bus

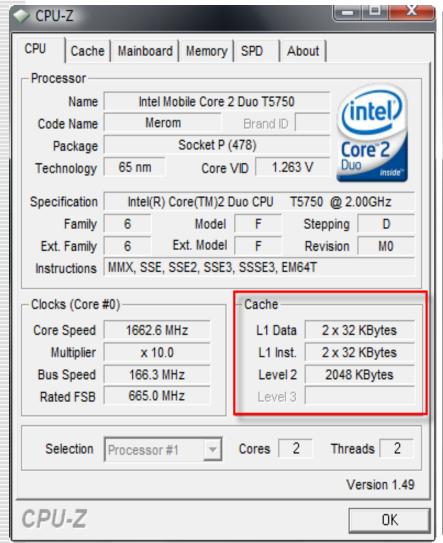

Bộ nhớ Cache

- Là loại bộ nhớ có dung lượng rất nhỏ, có tốc độ xấp xỉ bằng tốc độ làm việc của CPU.
- Bộ nhớ Cache là giải pháp làm cho CPU có điều kiện hoạt động thường xuyên mà không phải ngắt quãng chờ dữ liệu, vì vậy nhờ có bộ nhớ Cache mà hiệu quả xử lý tăng lên rất nhiều, tuy nhiên bộ nhớ Cache được làm bằng Ram tĩnh do vậy giá thành của chúng rất cao
- Có các loại: cache L1 (Level 1), L2 (Level 2),
  - Cache L1 (bên trong CPU): Data và Instruction. Có dung lượng 16KB-512KB.
  - Cache L2 (gần cache L1): chứa các lệnh và dữ liệu sẽ được thực thi tiếp theo. Có dung lượng 256KB – 4MB.

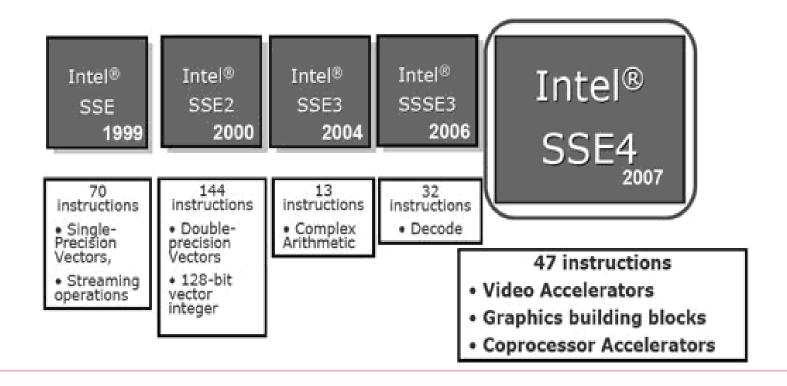

CPU-	·Z			- - -	
CPU	Cache	Mainboard Memory SPD	About		
⊢L1 D-0					
LID-C	Size	32 KBytes	x 2		
				_	
Des	criptor	8-way set associative, 64-b	yte line size		
⊢L1 I-Ca	ache —				
	Size	32 KBytes	x 2		
Des	criptor	8-way set associative, 64-byte line size			
-L2 Cad	che				
	Size	2048 KBytes	x 1		
Des	Descriptor 8-way set associative, 64-byte line size				
Fe	atures				
L3 Cad	che —				
	Size				
Des	criptor				
Fe	atures				
	Size				
Dee	criptor				
Des	ouhtoi				
			,	Version 1.49	
CPU	-Z			OK 1	

Intructions Set

- Tập lệnh là các tập hợp những chức năng mà một CPU sẽ hỗ trợ. Mỗi chương trình hoạt động trong CPU gồm rất nhiều lệnh trong các tập lệnh ghép lại, mỗi lệnh tương ứng với một hoạt động nhất định. Vi xử lý có tích hợp nhiều tập lệnh sẽ có khả năng tính toán tốt hơn.
- Các tập lệnh phổ biến: CISC, RISC, SIMD, MMX, MMX+, SSE, SSE5, 3Dnow.

CÔNG NGHỆ CỦA VI XỬ LÝ

Sự phát triển của khoa học kỹ thuật tạo nên nhiều công nghệ mới giúp CPU tối ưu hóa mọi hoạt động và đạt được hiệu quả sử dụng cao nhất.

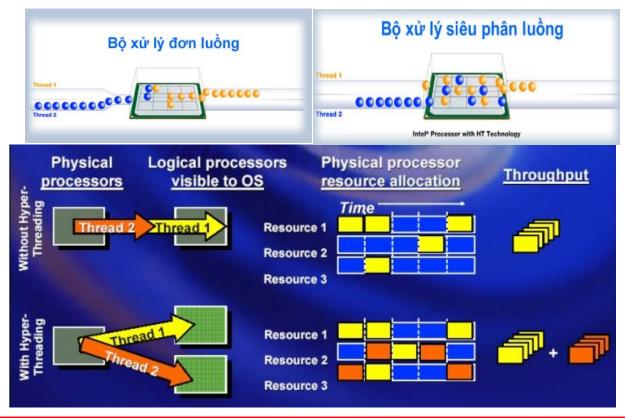
- 4 Các công nghệ tiêu biểu được tích hợp cho vi xử lý
  - Hyper Threading Technology
  - Multi Core (Dual Core, Quad Core,...)
  - Intel Extended Memory 64 Technology (EM64T)
  - Intel Virtualization Technology
  - **⊕** AMD HTT (Hyper TransportTM™ Technology)
  - Φ ...

Processor
Number∆

Hyper Threading Technology

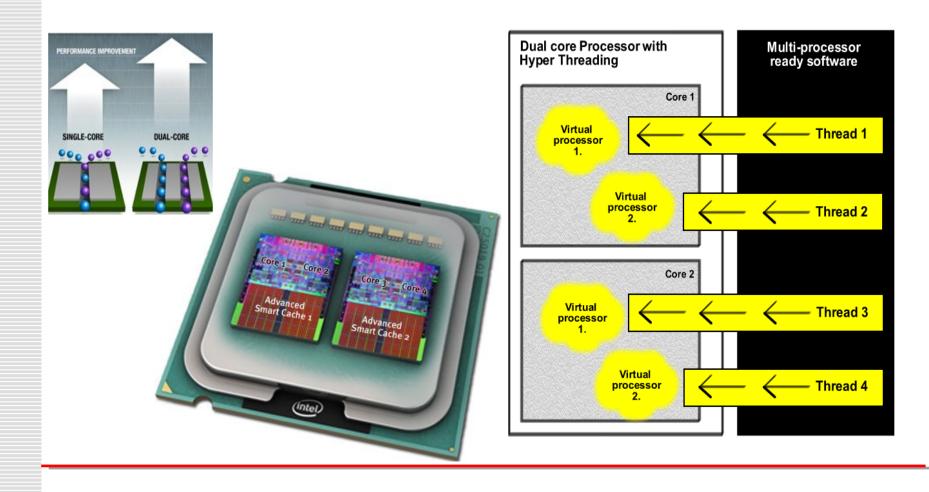
♣ Công nghệ mô phổng một CPU vật lý như hai CPU luận lý, sử dụng tài nguyên vật lý được chia sẻ và có cấu trúc chung giống nhau. Hệ điều hành và chương trình ứng dụng hoạt động trên cả hai CPU logic giúp tốc độ xử lý trung bình nhanh hơn so với một CPU vật lý.

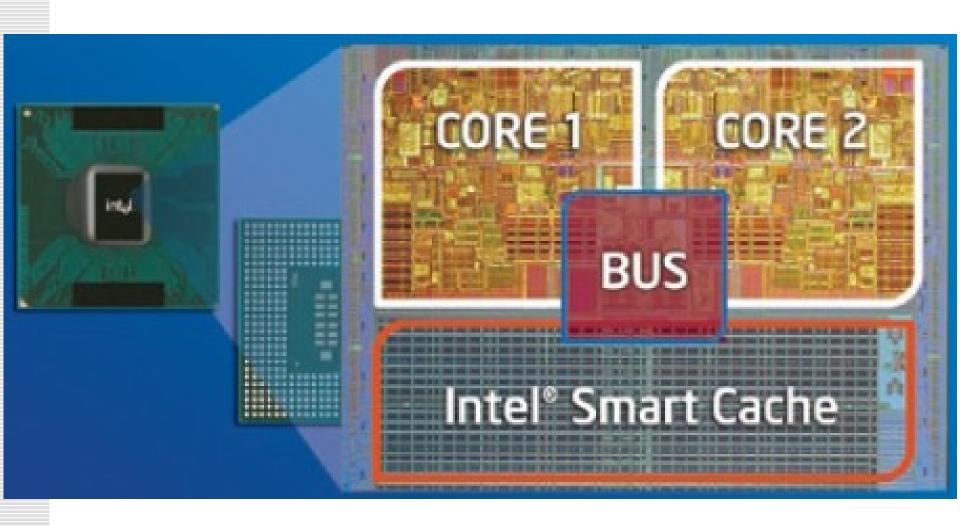
Multi Core

Công nghệ chế tạo vi xử lý có 2 lõi vật lý thực sự (nhân) hoạt động song song với nhau, mỗi nhân sẽ đảm nhận những công việc riêng biệt không liên quan đến nhân còn lại.

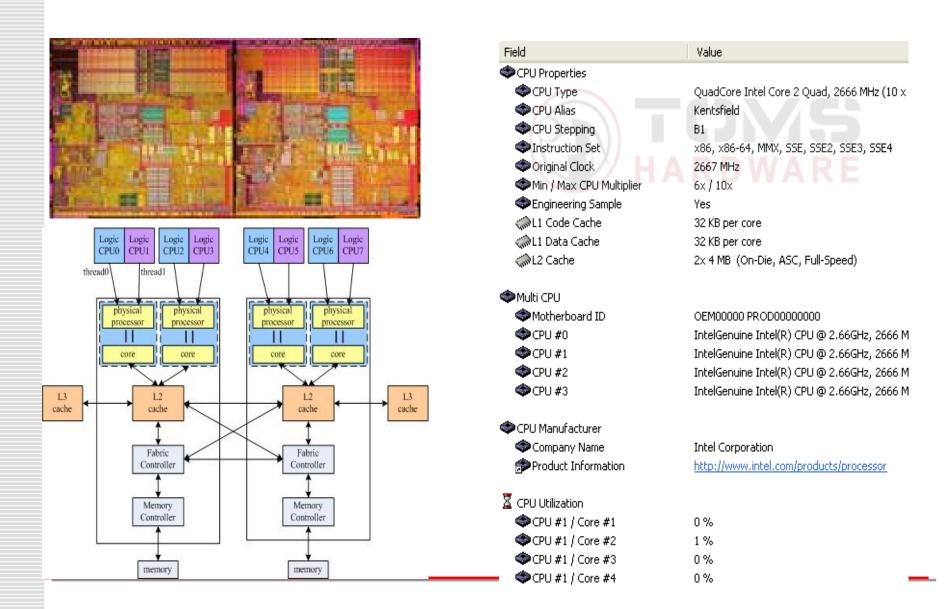

????

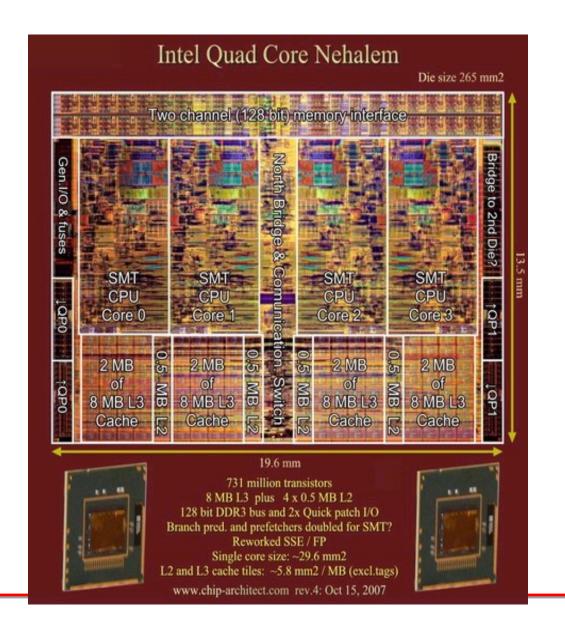

Quad Core

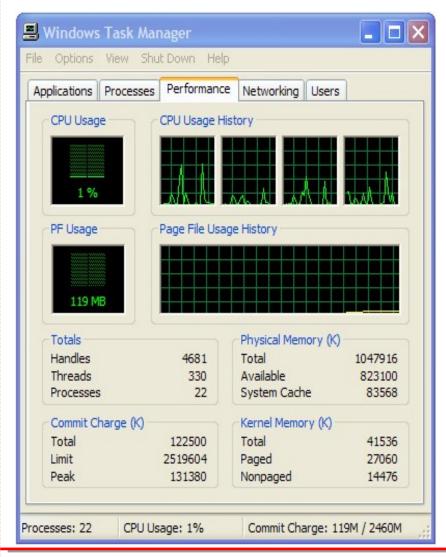

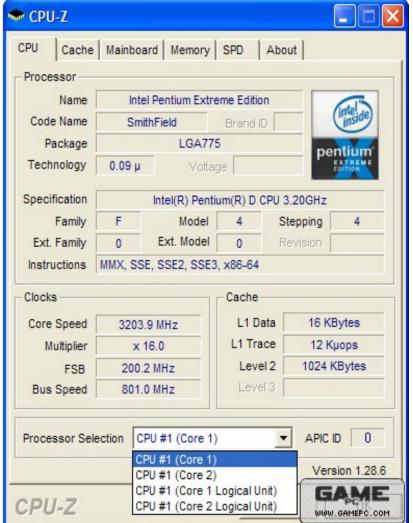

Dual Core & Hyper Threading Technology

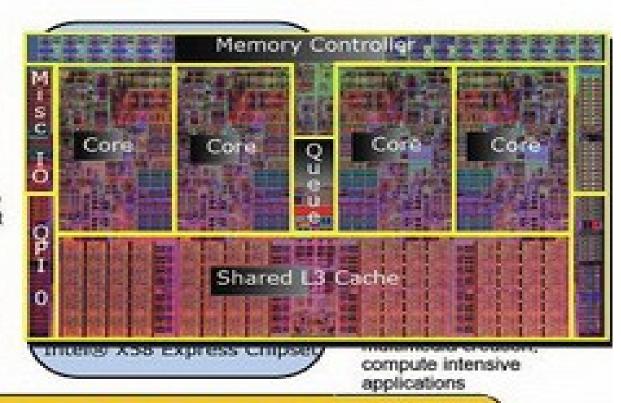

Intel® Core™ i7 Processor

Performance/Features:

- 8 processing threads via Intel® Hyper-Threading Technology (HT)
- 4 cores
- Turbo Mode operation
- Intel® QuickPath Interconnect (Intel® QPI) to Intel® X58 Express Chipset
- Integrated Memory Controller (IMC) – 3ch DDR3
- 7 more SSE4 instructions
- Overspeed Protection Removed

Intel's Next Gen Computing Genius!

Model	
Brand	Intel
Series	Core i7
Model	BX80601940
CPU Socket Type	
CPU Socket Type	LGA 1366
Tech Spec	
Core	Nehalem
Multi-Core	Quad-Core
Name	Core i7 940
Operating Frequency	2.93GHz
QPI	4.8GT/s
L2 Cache	4 x 256KB
L3 Cache	8MB
Manufacturing Tech	45 nm

64 bit Support	Yes			
Hyper-Threading Support	Yes			
Virtualization Technology Support	Yes			
Voltage	0.80V-1.375V			
Thermal Power	130W			
Cooling Device	Heatsink and Fan included			
Manufacturer Warranty				
Parts	3 years limited			
Labor	3 years limited			

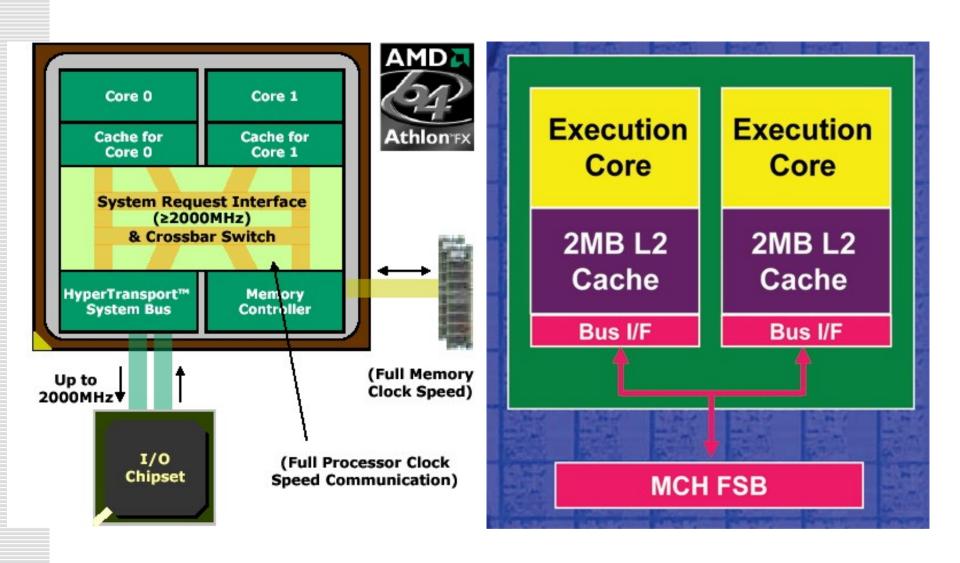

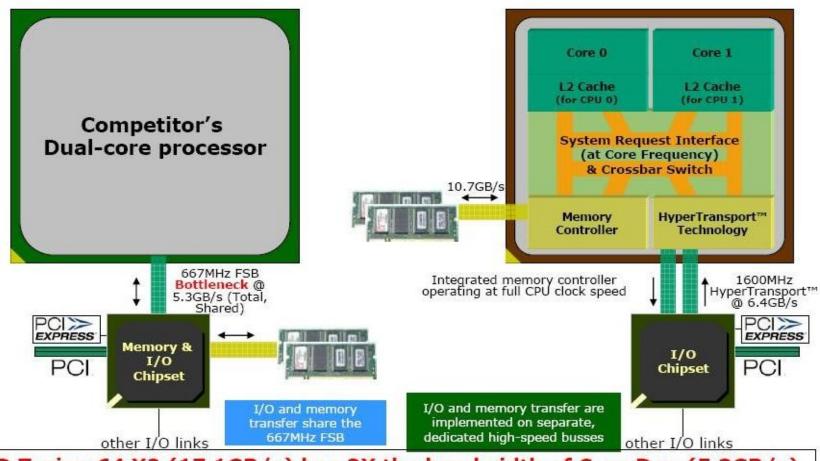

Intel & AMD, Dual Core Technology

Dual-Core Architecture Comparison

AMD Turion 64 X2 (17.1GB/s) has 3X the bandwidth of Core Duo (5.3GB/s)

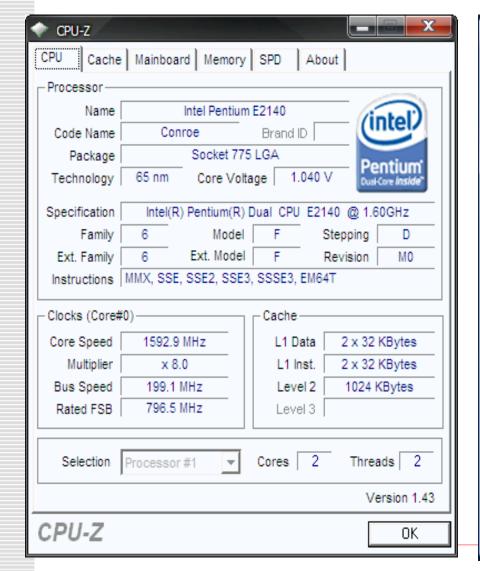

Extended Memory 64 Technology (EM64T)

- ♣ EM64T là công nghệ mã hoá địa chỉ có độ dài 64-bit (phiên bản nâng cấp trong cấu trúc IA-32), cho phép CPU truy cập bộ nhớ có dung lượng lớn (2^64 bit = 17179869184Gb hay 16ExaBytes).
- ♣ Những CPU hỗ trợ công nghệ EM64T có 2 dạng: Compatibility mode và 64bit mode.
  - Compatibility mode: dạng tương thích cho phép OS 64bit có thể chạy những ứng dụng 16bit hoặc 32bit. Đối với chương trình 32bit thì CPU truy cập được 4GB, 16 bit là 1GB
  - ◆ 64 bit mode: chỉ cho phép OS và các chương trình 64bit hoạt động.

Kiểm tra các thông số kỹ thuật của CPU

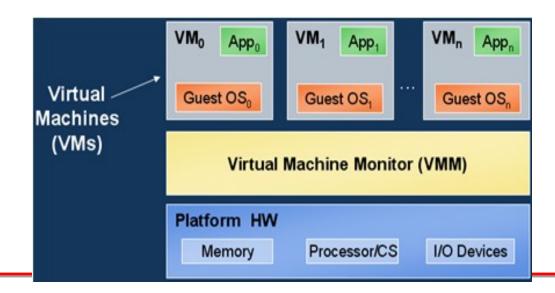

◇ CPU-Z						
CPU Cache Mainboard Memory SPD About						
Processor						
Name	AMD Athlon 64 X2 5000+ AMD					
Code Name	Bris	bane	Brand ID	4		
Package	Socket AM2 (940)				4 📗	
Technology	65 nm Core Voltage 1.504 V Athlon X2				:hlon-X2	
Specification	ation AMD Athlon(tm) 64 X2 Dual Core Processor 5000+					
Family	F Model		B	Stepping	2	
Ext. Family	F	Ext. Model	6B	Revision		
Instructions	MMX (+), 3DNow! (+), SSE, SSE2, SSE3, x86-64					
Clocks (Core#0)			Cache			
Core Speed	3414.9 MHz		L1 Dat	a 2 x 64	KBytes	
Multiplier	x 17.0		L1 Ins	t. 2 x 64	KBytes	
Bus Speed	200.9 MHz		Level	2 2 x 512	2 KBytes	
HT Link	1004.4 MHz		Level	3		
Selection Processor #1 ▼ Cores 2 Threads 2						
Version 1.41						
CPU-Z OK						
CPU-Z				Γ	ОК	

Intel Virtualization Technology

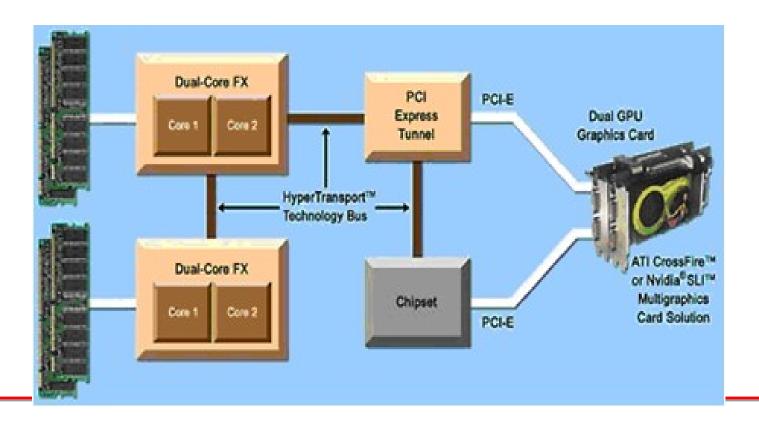
- ♣ Công nghệ ảo hóa cho phép nhiều OS khác nhau chạy trên cùng một nền tảng phần cứng mà không bị xung đột. Giúp cải thiện khả năng quản lý, hạn chế thời gian không hoạt động và tận dụng tối đa hiệu suất của CPU.
- ♣ Công nghệ ảo hóa khác với chế độ multi-boot của hệ thống
  - ◆ Multi boot: chỉ cho phép 1 OS hoạt động tại 1 thời điểm.
  - Công nghệ ảo hóa: cho phép chạy nhiều OS cùng một lúc.
- Những CPU có hỗ trợ công nghệ ảo hóa: Intel® vPro™, Intel® Xeon®, Intel® Itanium®.

AMD HTT (Hyper TransportTM™ Technology)

Công nghệ rút ngắn khoảng cách giữa CPU với chip cầu bắc và các thành phần khác trên mainboard. Hyper Transport™ Technology cung cấp các kết nối có tốc độ cực nhanh và độ trễ nhỏ theo kiểu điểm đến điểm giữa CPU và các thành phần trên mainboard thông qua Hyper Transport bus.

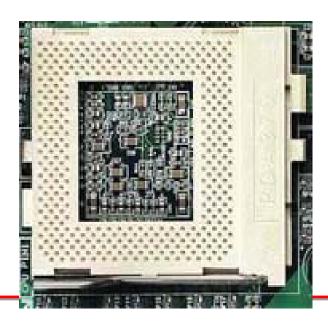
CPU đời máy Pentium III

Các thông số kỹ thuật:

Tốc độ CPU từ 500 MHz đến 1.300 MHz Tốc độ Bus (FSB) 100 MHz và 133 MHz Bộ nhớ Cache từ 256K- 512K Năm sản xuất : 1999 -2000 Đế cắm trên Mainboard là Socket 370

CPU đời máy Pentium IV

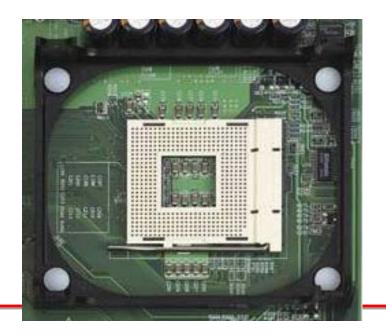
Các thông số kỹ thuật:

Tốc độ xử lý từ 1.400 MHz đến 3.800 MHz (2006)

Tốc độ Bus (FSB) 266, 333, 400, 533, 666, 800 MHz

Bộ nhớ Cache từ 256 đến 512K Năm sản xuất từ 2002 đến nay Sử dụng Mainboard có đế cắm CPU là Socket 478

CPU đời máy Pentium IV (775)

Tốc độ xử lý từ 2.400 MHz trở lên **Các thông số kỹ thuật** †ốc độ Bus (FSB) 533, 666, 800 MHz trở lên

Bộ nhớ Cache từ 512K đến 4MB

Năm sản xuất từ 2004

Sử dụng Mainboard có đế cắm CPU là Socket 775

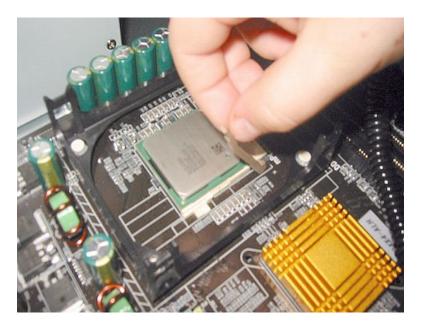
Lắp đặt vi xử lý

Socket 370, 478:

- Chuẩn bị mainboard
- Bật cần gạt ZIP 1 góc 90°
- Đặt CPU vào đúng vị trí trên socket
- + Khóa cần gạt zip...

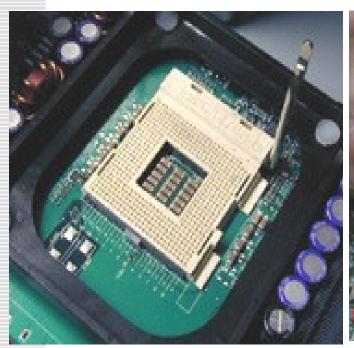

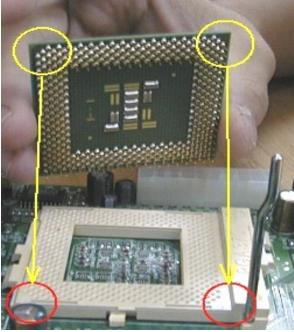

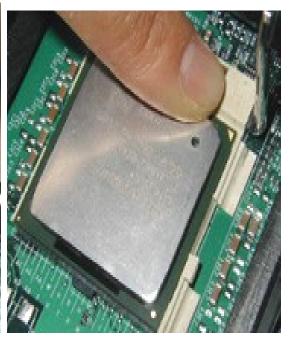

Lắp Socket 370, 478

FAN socket 478

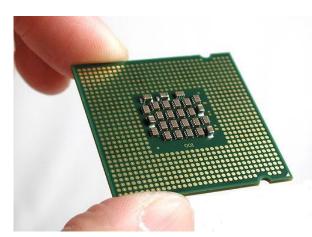

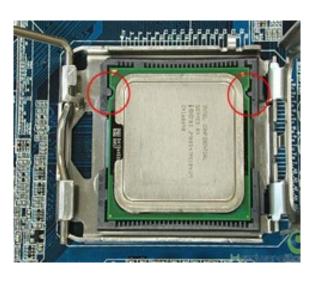

Lắp đặt vi xử lý

Socket 775:

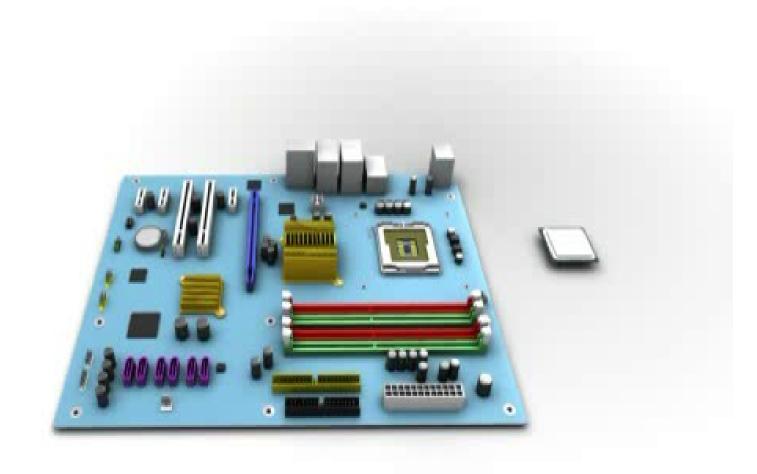

Gắn CPU socket 775

Fan Socket 775

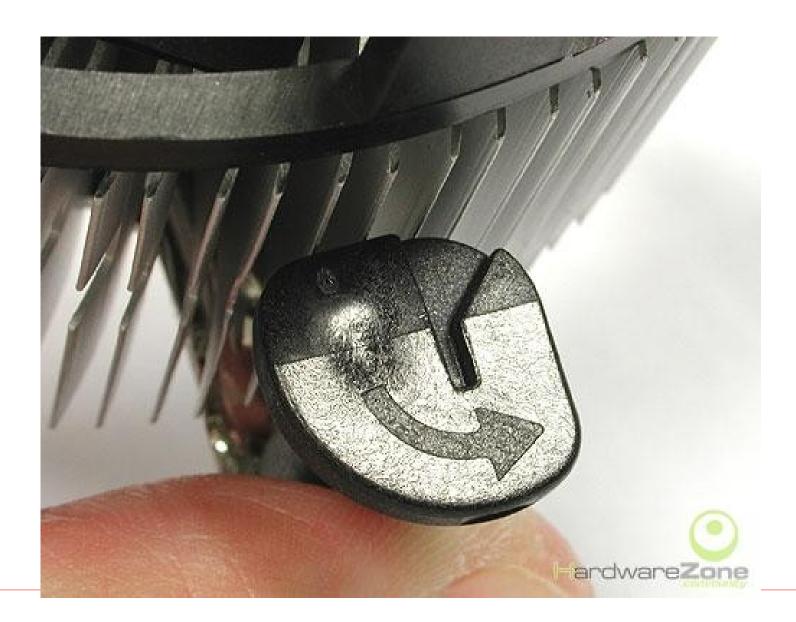

Locked

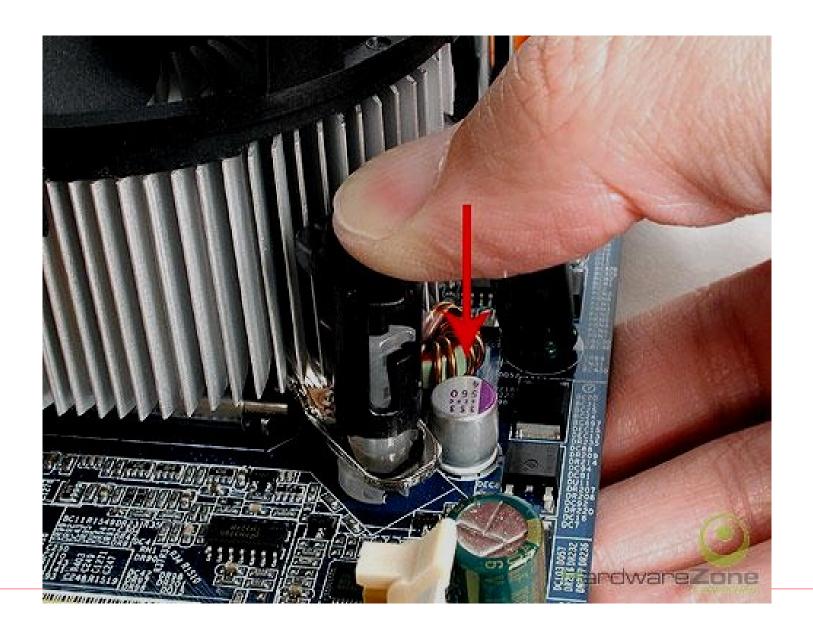

Đặt quạt tản nhiệt vào Mainboard

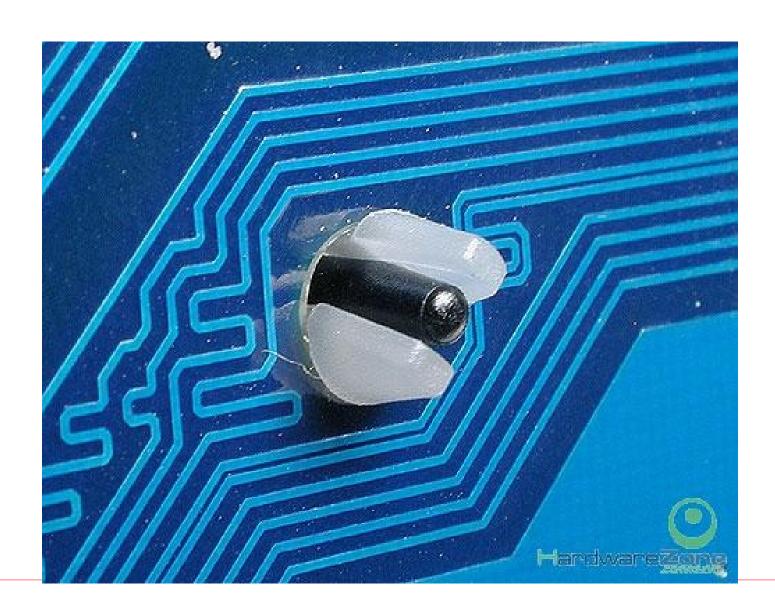

Chân quạt gắn đúng

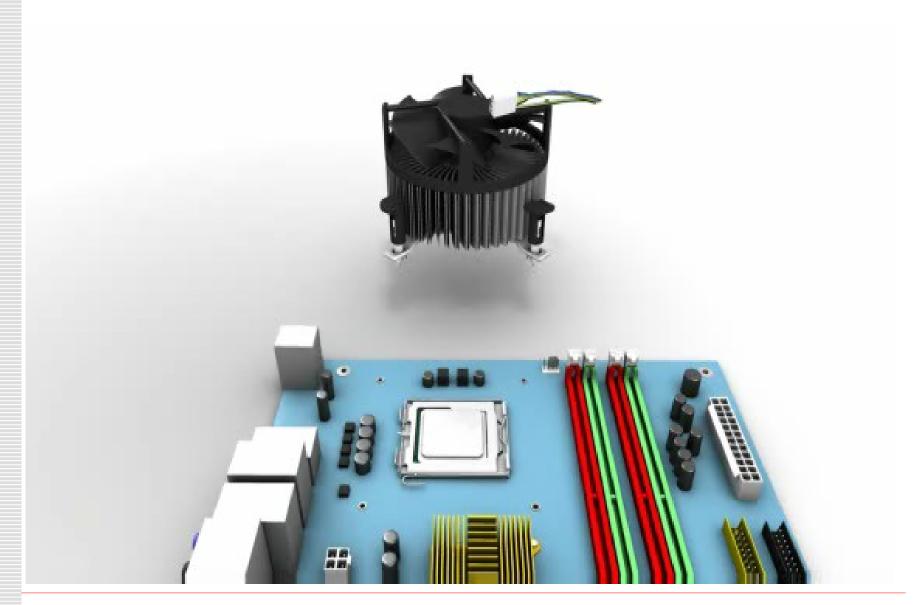

Unlocked

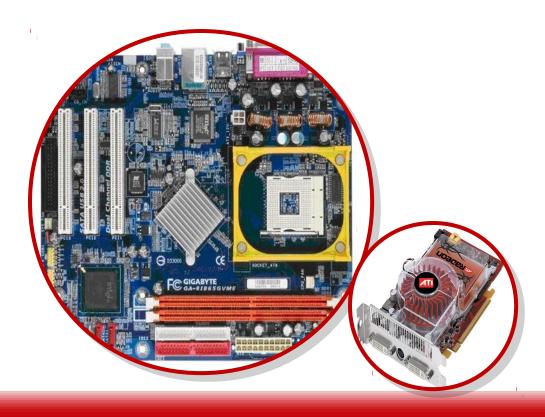

TỔNG KẾT BÀI HỌC

- Hai nhà sản xuất vi xử lý nổi tiếng hiện nay là Intel và AMD.
- Sức mạnh của vi xử lý phụ thuộc vào nhiều yếu tố.
- CPU có nhiều thế hệ với những cấu trúc & tính năng khác nhau.
- 5 dòng vi xử lý mà Intel công bố trên Website đó là: Intel Core, Pentium, Celeron, Xeon và Itanium.
- Khi lắp ráp hoặc nâng cấp CPU cần quan tâm đến tính tương thích với mainboard.
- ♣ Bộ phận tản nhiệt có ảnh hưởng rất lớn đến hoạt động của CPU.

HỞI VÀ ĐÁP

LEANING BY DOING